

N:o 105.

Af herr **A. P. Lind**, om antagande af lagbestämmelser angående skydd mot efterbildning af fotografialster.

Genom lagen angående efterbildning af konstverk den 3 maj 1867 med tilläggsförordningen den 10 augusti 1877 samt lagen angående eganderätt till skrift har staten velat bereda skydd åt vissa slag af individuelt andligt arbete. Då det inom justitiedepartementet utarbetade förslag till sistnämnda lag i statsrådet föredrogs inför Hans Maj:t Konungen, yttrade då varande chefen för justitiedepartementet, friherre Louis De Geer, bland annat:

»Med lagförslaget åsyftas att närmare bestämma det skydd, som bör tillkomma den, som utfört vissa slag af andligt arbete. Förslaget afhandlar således en del af eganderätten till immateriella ting (Geistiges Eigenthum, propriété litteraire artistique et industrielle).

Den ifrågavarande eganderättens föremål indelas vanligen i tre grupper, allt efter som fältet för den ideella verksamheten utgör litteraturen, konsten eller industrien. Till första gruppen räknas skrifter, musikalier, kartor, ritningar, som hafva ett öfvervägande undervisande syfte, och vissa muntliga föredrag — — — — —

— — — — Till andra gruppen hänföras den bildande konstens verk (skulpturarbeten och målningar) samt de reproducerande konsternas alster (koppar- och stålstick, etsningar, träsniderier, *fotografier* o. d.) och till tredje gruppen slutligen tekniska uppfinningar, varumönster, fabriksmärken o. s. v.»

Då nämnda lagförslag framlades för Riksdagen förordnade Hans Maj:t Konungen, att detta friherre De Geers yttrande skulle åtfölja propositionen derom, och hvarken högsta domstolen eller Riksdagen gjorde någon invändning mot friherre De Geers uppfattning af hvad som borde vara föremål för meranämnda lag.

Sedernera har dock, enligt hvad befintligt prejudikat visar, högsta

domstolen i praxis förklarar, att fotografier ej vore inbegripna under det skydd, som ofvannämnda författningar lemna, och såsom hufvudsakligt motiv därför har anförts, att de ej kunde subsumeras under rubriken konstverk. Ty värr innehålla de tillämpliga lagrummen ej någon definition på konstverk. För att få bestämdt hvad dermed förstås är man således uteslutande hänvisad till det allmänna medvetandet och fackmännens åsigt. Flera auktoriteter å detta område, särskildt den allmänt erkände professor Lübke, räknar fotografien till de reproducerande konsterna; dervid torde observeras, att denna Lübkes åsigt finnes uttalad redan i hans på 1860-talet — då fotografien ännu låg i sin linda — skrifna konsthistoria. För öfrigt torde, vid bestämmande af huru vida ett föremål är konstverk eller icke, utgångspunkten icke böra tagas från den större eller mindre konstnärligheten eller sättet för dess frambringande, ty i så fall komme det allt att blifva svårt, om icke rent af omöjligt, att uppdraga gränsen emellan konstverk och icke konstverk. Fast mera måste sjelfva ändamålet vara den enda riktiga bestämningsgrunden, som å ena sidan skiljer konstverk från industrialster och å den andra från sådan teckning eller afbildning, som, enligt 1 § mom. 2 i lagen angående eganderätt till skrift, hänföres till skrift. Och ändamålet med fotografier, särskildt det slag som afses i det Kongl. Maj:ts utslag, som framkallat denna motion, är utan gensägelse att frambringa konstnjutning.

Af det anförda framgår, att uppfattningen af fotografiens alster — förnämligast då de äro tagna efter naturen och ej utgöra kopior af ett redan befintligt konstverk — såsom varande konstverk, har stora och talande skäl för sig. Men äfven om vid en sträng formel kritisk granskning de ej skulle kunna betraktas som konstverk i egentlig mening, stå de dock ovilkorligen dessa så nära i frändskap, att de ej böra gå miste om det skydd de andra njuta.

På grund af allt detta och särskildt med anledning af meranämnda Kongl. Maj:ts nådiga utslag, som bilägges, samt under påpekande, att fotografiens alster flerstädes utomlands äro skyddade för efterbildningar, får jag därför härmed motionera,

att skydd jemväl här i landet beredes dylika alster, dervid hemställande, att detta måtte ske antingen genom tilläggsstadgande i redan befintliga, tillämpliga författningar eller ock genom en särskildt fristående lag.

Stockholm den 28 januari 1888.

A. P. Lind.